

ALBINA.

Ese de... in septemana: Joi-a si Do- minec- candu va pretinde importanta materia esi de trei seu de patru ori in septemana.

Preț de prenumeratiune.
 pentru Austria:
 pe anu 8 fl. v. a.
 diu de anu 4 fl. v. a.
 patr 2 fl. v. a.
 in Romania si strainetate:
 3 anu 12 fl. v. a.
 diu de anu 6 fl. v. a.

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespun- dinti ai nostri, si de-adreptulu la Redactiune Stationsgasse Nr. 1, unde sunt a se adresa si corespondintiele, ce privescu Redactiunea, administratiunea seu speditur'a; cate vor fi nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuencie si alte comunicatiuni de in- teresu privatu — se raspunde cate 7. cr. de linia; repetirile se facu cu pretiu scadiutu. Pretiulu timbrului cate 80 cr. pentru una data se antecipa.

Acestui numeru alatu- ramentru toti dnii prenume- rant nostri vechi si nuoi — I. num din „Priculiciu,” ca de probi rogamu a grabi cu pre- numtiunile pentru ambele foi. Totu o data rogamu pre dnii in restia pentru trecutu, a ni tramitenele ce ni detorescu!

Pesta, in 1/13 ian. 1872.

temu la inceputulu anului nou 1872. Ieri scriseramu la acest'asi locu spre celu incheiatu 1871, si-lu caracramu de unulu dintre cei mai neferti asi dicendu plinu de cata- strof' p'uru noi.

Seludamu acum, pre unu momentu celutienu — uitarei pre acelu trecutu si ne dupamu de cestu de facia. Se ni mem' indoit'a intrebare: Ce elu ni- adus cu sine, si ce noi am adusu cu o intensulu?

Se inleage ca — desastrele, ca mi- serilitate celui espiratu asta-nopte, si inca umbr'a si trecu consecintiele si acelu de facia, si — firesce ca si noi amardunea sufletulu pentru trist' esperiintie si grelele suferintie din anu trecutu — am adus'o cu noi in nouu anu: susi — cu fruntea redicata si cu multa ingaiare cutesamu se spu- nemu ca, si ni am pasitu in acestu nou anu, cu unu feru fermeu si insemnatu do sperantie, ar si elu, acestu nou anu, de departe isa ni dimbia cu unu feliu de bunavointi.

Ne vomsplic'a pre catu numai ni iera impregiarile.

facia de presiuni sistematice prin factori suprei de statu, opresiuni im- pelectorie d cultura si de desvoltare nationale, inndusitorie de libertate si dreptate, si si'a dara sugrumatorie de vicia publice si de progresu, noi, pre- cum nu o datam spusu si am aretatu, dupa minte: esperiintia, tienemu de unicu remeu probatu, sicuru si efi- cace: *resistinta seu opositiunea legale.* (Oicndu si o: unde acest'a a scirtu se se desvolte si firme cu destula taria si conscintia, pruria si pretotindenia ea pin'alorea eimorala a infrantu puterea

si tendinti'a apesatoria a despotiloru si a emancipatu poporulu.

Se stamu aci unu picuti pre locu. De ce tieranulu nostru prinde in jugulu seu *boi*, si de ce egiptenu lu- carca cu poverele sale camile, er nu *lei* si *ursi*, cari sunt mai tari si mai rapa- di? Simplu: pentru ca *leii* si *ursii* — nu se *lasa*; si *deca* astadi, cu mare na- voia ii-ar inham'a, apoi mane seu pa- mane ar ave totu mai mare necasu cu ei, pana ce in urma s'ar semti ferice de a scapa sanatosu de ei!

Hei, dar altfelu ne invetia altii. a nume cei mari ai nostri, in societate, seu cari aspira la atare marime si pre cari impilatorii nostri ii-au alesu seu ii potu alege, ii-au botesatu seu ii potu botesa de „*mari*” si ni ii-au pusu seu potu a ni ii pune in frunte si a ni comand'a: „*In- chinati-ve loru, si ascultati de ei!*” Acestia ni dicu: „*Plecati-ve stepanirei ca este de susu!*”

In trecutu, sute de ani totu de ace- ste voci am ascultatu, si prin acesta orba ascultare am devenitu — *batjocur'a lunei*, slugile veneticiloru straini in propr'ulu nostru pamentu, prostii prostiloru, si se- racii seraciloru.

Nu gasimu unu esemplu, ca roma- nulu candu va in trecutu, cu putien'a lui intielegintia si cu capii bisericei lui, se fia desvoltatu si afirmatu in armonia si solidaritate — *unu spiritu de opositiune*; ci ei au fostu si au remasu „*capu plectu!*” pre caru ce e dreptu nu s'arab'ia. pentru ca — *deca-lu tai'a*, n'avea oi- ne se-i por'e jugulu?

Si apoi, dup' atata amara esperiintia, se fia ore nenaturalu, nelogicu, — se fia opulu unoru agitatori essaltati ca, astadi o mare parte din poporu si din intiele- gintia *cutesa a-si redica capulu*, a se uita in ochii domniloru impilatori si a li spune ocaionalminte in facia ca: „*asi'a nu mai merge!*” ca: „*nu mai credemu in puterea loru de susu, in dreptulu loru d'a ne apesa si sugrum'a si despoia, in numele lui Dum- nedieu.*”

Mai cutesa cineva a neg'a si a ignor'a astadi ca, poporulu romanu doresce *vi- tia publica romana*; ca — elu *pretinde a ave folosu din diecile de millioe ce i se ieu pre totu anulu din spinare*, si tiene ca — *nu este dreptu*, ca fiii sei se se in-

roledie intr'o armata straina, cu o co- manda, o limba si unu stindardu strainu, si se-si verse sangele pentru scopuri, pen- tru o istoria si o gloria — numai straina?!

Mai cutesa cineva a neg'a si a ignor'a astadi ca, poporulu romanu dintr'unu capetu alu tiereloru locuite de elu si pana in celalaltu, *numai de nevoia*, de sila fi- sica mai suferu acestu greu jugu, se mai supune acostoru inamice legi; si ca elu, — astadi se aiba mana libera, astadi in fuga ar modific'a aceste apesatorie legi?!

Eta deci evidinte *elementulu nostru de resistintia si de opositiune*; si — dica cine ce va dice, adevverulu genuinu este ca: *natiunea romana ca atare, tota se afla moralminte plecata spre opositiune*, pentru ca tota 'si semte greutatea si no- dreptatea starei sale de astadi, tota se semte incatusiata, restrinsa in desvolta- rea sa naturale!

Ca unii putieni, forte putieni fii ai ei, favoriti de sorte seu de stepanitorii factici ai tierei, in momentu *nu se semtu apesati*, si ca acesti putieni, la comand'a si intru interesulu stepanitoriloru straini, facu marturia falsa, cumca poporulu in- tregu *ar fi multiamitu*, — acest'a nu schimba, celu putienu nu indrepta reulu, ba inca maresce pericululu.

Apoi d'alta parte aci vine a se mai observ'a, precum cu totii scimu, ca multi, forte multi, cei mai multi, dintre cei-ce pentru interesulu loru momentanu per- sonale si-au bagatu capulu in jugulu stepanitoriloru contrari ai nostri. — in inim'a loru, tocmai pentru ca serac'ia ii-a constrinsu a-si ascunde si a-si nadusi in peptu sentimentele nationale, cu atat'a sunt mai nemultiamiti si mai iritabili!

Spre norocire, unii dintre cei mai supremi factori ai statului, precum noa pre bine ni este cunoscutu, *au deplina informatiune* despre adevverulu espusu de noi si — nu-si facu ilusiuni in privint'a starei lucrului, nu se odihnescu in bra- ciele sinamagirei; nu basedia viitorulu pre reporturile uneltelor loru cumpere- rate! —

Parol'a stupida si afurisita a dlui c. Andrassy: se nimicimu cu ori ce pretiu pre corifeii opositiunei nationale; se iso- lamu, se-ii facemu imposibili la romani pre *Mocionesci, Babesiesci*, si acest'a prin denunciatiuni false, prin calumni respan-

dile in contra loru printre poporu si prin cumperarea si sumutiarea a supr'a- li a tuturor elementeloru necurate, a lapedatureloru propriei loru natiuni! — acesta parola, ce e dreptu, a trecutu — fora inventariu la urmatoriulu escelentiei sale; — insa pre catu cunoscemu noi caracterulu si modulu judecatii dlui c. *Lonyay*, par' ca am pote pronuncia con- victiunea nostra ca dsa va tinde a se desface de acea spurcata si daunosa ereditate.

Dlu c. *Lonyay*, mai profundu. mai ageru si mai seriosu cu multu de catu predecesorele seu, dora si mai sinceru patriotu, de sicuru va pricepe ca: *a include unu morbu invederatu essistente in trupulu, nu va se dica a-lu vindec'a, ci a invenina intregu trupulu si a-lu espune la periclu de morte!*

Dlu conte *Lonyay* de sicuru a tre- buit se se fia convinsu ca, opositiunea, si chiar *agitatiunile nostre*, nici o data n'au esitu din barrierile loialitatii si ca, pre catu timpu noi avemu ocasiune a ni spune si plange dorerile nationale in fa- cia reprezentantiei tierei, pre atat'a noi ca romani adevverati, pururia va trebui se credemu in posibilitatea de apropiare, capacitare si impacatiune reciproca fra- tiesca; — ca insa o data noa pusu pumnulu in gura susu in legelatiune: *doved'a va fi cea mai deplina, cumca magiarulu vre s'o rompa cu noi si cu pretensiunile nostre pentru totdeun'a!* De aci in colia — nu ni mai remane nici unu respectu, nici o reserva — iaca de pronunciatii nostri contrari de morte!!

Incercările de impacatiune, ale gu- verniului ungurescu cu capii partitei na- tiunale croatice, petrecute de cele mai bune sperantie, ni sunt o viua doveda despre ceea ce diseram, despre intielep- tiunea dlui c. *Lonyay*; si — pre catu noi avemu cea mai deplina convictiune ca, la noi nemultiamirea cu starea de astadi este mare si generale, si — pre catu noi scimu ca, acesta nemultiamire, pana candu causele ei nu vor fi delaturate, pururia va nelinisci si irita poporulu, si prin urmare pre acest'a pururia ilu va tienne dispusu, ba plecatu si gat'a spre opositiune si resistintia, eventualminte si nelegale: — noi nu potemu de catu se nutrimu cele mai bune sperantie pen-

FOISIORA.
 CDA
 IN NOREADILEI ANIVERSALI
 DE AJU 50-le ANU
 A NOSITULUI NTELUPTATORIU NATIONALE
VINCENTIU BABESIU
 (nascut in 1. ianuaru 1822.)
 in anu de magiu si devotamentu.

Motto: In mai e timju s'apua o vicia stralucita
 B-a datu in deci de seculi din sinulu seu eroi!
 B-a si supus' sorte'a a fi nefericita.
 Esare-i insa seu'a, si scapa din nevoi!
 A. Muresianu.

ungendu acum la culme,
 Intra ceiu si ntra pamentu, —
 Ai, privesce-a Tale urme,
 Odihnindu pe unu momentu!

di, — de susu si pana n vale
 Cate-obstacole-ai invinsu, —
 te flamuri triumfale
 Totu mereu te au distinsu!

Si multimea incantata
 De-alu Teu geniu luminatu,
 Astadi vedi, — e desceptata,
 Caci de Tine-a ascultatu.

Totu Te-a dora 'n a Ta cale,
 Caci pre toti ii fericesci, —
 Semtieminte nationale
 Dandu in pepturi romanesci.

Chiar si crud'a reutate
 Simte totu meritulu Teu, —
 Si de aceea Te combate,
 Ca-ai sterpitu atat'a reu.

Reu'e multu si reu'e mare,
 Caci pre multu ne-a cuplesitu, —
 Insa braciulu Teu celu tare
 'Lu va nvinge negresitu! —

'Lu va nvinge a bunasema,
 Ori si catu de tare-ar fi, —
 Si natiunea, bun'a mama,
 Va gasi pre ai sei — fii.

'Lu va nvinge caci nu pote
 Ca se pera unu poporu,
 Care-asculta intru tote
 De-alu seu bunu conductoriu.

Vedi pe brav'a tinerime
 Cum urmaza calea Ta,
 Gata pentru romanime
 Vieti'a a-si sacrific'a.

Er' poporulu Te iubesce
 Ca pre-unu sacru talismanu,
 Caci speranti'a 'lu nutresce
 Ca-lu vei duce 'n Canaanu.

Mergi dar', mergi totu inainte
 Pe carier'a ce-ai luat, —
 Si cu braciulu Teu potinte
 Lupta, lupta necurmatu!

Mergi luptandu cu scumpetate,
 Si cei buni Ti vor urma, —
 Er' cei din posteritate
 Te vor binecuvent'a.

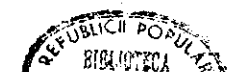
N'asculta de-acei ce striga
 Ca — „natiunea ai tradatu!”
 Caci infam'a de intriga
 Adi de totu s'a demascatu.

Mergi, totu mergi cu barbatia
 Ca unu ageru luptatoriu, —
 Ca 'n curendu debe se via
 Si-aIu nost' splendidu viitoriu. —

Dar ce-Ti dau eu svaturi bune
 Ca se lupti neincetatu?
 Ca-a lucr'a pentru natiune
 De la Tine-am invetiatu!

Implinindu cu demnitate
 Semiseclulu stralucitu:
 Dee-Ti sant'a disitate
 Tote-acele ce-ai doritu!

Julianu Grozesou.

u o curenda imbunatatire a sortii nóre. Si — éta aci splicate si legitimate ale nóstre sperantie cu cari pasiramu noulu anu, si cele-ce le prevedemu de timpu, si mai aprópe — de la anulu începe astadi.

Aceste sperantie si consideratiuni credemu că sunt destulu de bune ca ni insuffle buna credintia in viitoriu si in urmare *curagiu si resolutiune* in pta; căci ele ajungu sè ne convinga, imca atare lupta sacra, lupta pentru nanciparea de jugu si salvarea umanitei si individualitatei nóstre nationale, i cătu ea se continua cu mai multa nancitate, consecintia si seriositate, cu cătu mai sicuru si mai curendu *trebuie invinga*. Mai vine apoi si esperiinti'a, din dia in dia totu mai multu punde si selatiesce in massele poporului nostru — o buna pricepere a impregiurilor nóstre politice-nationali, ce — ca nu ne lasa a ne indoí de apropiarea triumfului la carele contămu, pre carele u dorimu stimatulu nostru Publicu cetoriu, inca in acestu anu 1872, spre curi'a lor si a nóstra si spre manaiarea natiunei romane întregi! —

Ei dar, mai avemu si alte base, in a si mai positive; tienemu ocupate dejá unele positiuni in vieti'a de statu, cari — u tóte sfortiările contrariloru nostri de ni le subminá si slabí si rapí, pre lan- ga tóte defeptele poteriloru nóstre, totu u vomu încetá de a le aperá si cultivá, si astfeliu de a le face totu mai multu bastiune de aperiare, garantie ale succesului luptei nóstre. Despre acestea in sa rebue sè vorbimu cu multa reserva, pentru ca sè nu tradămu tainele nóstre vrasimasiloru nostri.

De importanti'a *autonomiei bisericiloru nostre nationale* in lupt'a nóstra cea mare, am vorbitu ocaionalminte destulu de chiaru, in mai multe ronduri; despre intentiunile nóstre cu „*Albina*“, institutulu nostru nationale de credite si economii, inca am lamuritu cele necesarie ia timpulu seu; dupa ce vomu primí in posesiunea nóstra fondurile nóstre bisericești si scola diu Carolului si diu Duda Petru, — se întielege că avemu se fundamentali pentru edificulu nostru national; apoi confinie militare ale nóstre, cele desfiintiate si cele ce urma a fi provincialisate — dóra in acestu anu, câte bune si poterice elemente posedu ele pentru naintarea luptei nóstre nationale si asigurarea succesului ei! —

Republic'a francesa — inca sè n'ó uitămu; ea — cu ajutorulu lui Ddieu si alu cătoruva mari fii ai sei, par' că totu o sè se sustiena si consolide, de unde ea ca statu democraticu, curendu are sè se faca progrese gigantice pe calea dezvoltatiunei sale materiale, morale si spirituale, si va sè-si reocupe locul ce i compete, *de diriginte a destineloru popóraloru* in Europa, si atunci de sicuru va sè-si aduca a minte de credinti'a si amórea ce i-am pastratu si doveditu noi romanii — între tóte si cele mai grele impregiurări! — S Italia o sè se'ntarésca.

Dar in fine, ca prescurtandu si trendu preste inca multe alte asemenea anchire de sperantia ale nóstre, — sè întrebămu cu mandria: cine n'a observatu, cine póte sè ignóre, cum in generatiunea ce astadi se prepara pentru lupta, in junimea nóstra adeca, parte mare se desvolta *unu spiritu*, reale si sodu, ce si senguru de sine ajunge de a i dá o mare mangaiare pentru viitoriu! —

Sè nu perdemu din vedere, că pre noi, generatiunea ce astadi luptămu, ne-a cuprinsu evenimintele *nepregatiti de pta*, fora esperiintiele si cunoscintiele necesarie si fora de a avé vr'o conducere leverata, séu macar vr'o orientare sinura. Abiá desteptati din semnu de o data pomeniramu atacati din tóte partile, e tóte terenele vietiei publice, atacati e facia si n'ascunsu, de cele mai rafinasi dibace elemente, éra noi aflandu-ne spoiati de tóte, nóa insine parte mare aini, si inca cu spiritulu încălecatu servilismulu seculariu si de prejucitia! —

Astadi — cum stămu? — Stamu in lupta formale, sistematica pre tóte terenele vietiei si — avemu căti-va, desi preputieni, dar esperti si probati conducetori, caroru toti căti — semtimu palpitudinu in peptu o inima adevératu romana si căti — nu ne ingrozimu de lupta, — n'avemu de cătu sè li urmămu si — *victori'a este sicura*.

Astfeliu intrămu in anulu nou 1872, salutandu cu amóre întregu Publiculu nost. u! —

„Celu mai afurisitu despotismu!“

Dupa o amara esperiinta de aprópe cinci ani, nu dupa ratiunamente teoretice si abstrase, — dintr'o consentire sfasiatória de inima cu poporale amarite si indignate, si cu oftările loru catra — ceriu si istoria, — nu din capriciu séu din pruritul d'a face opositiune — scrieramu cuvintele din fruntea acestui articlu.

„Care este celu mai afurisitu despotismu?“

„Nici de cum acelu alu vre unuia dintre cei absoluti autocrati; nu alu lui Nerone si Caligula, — ci *domni'a ce o sustiene unu poporu a supr'a altuia*.“

„Istori'a aréta că, popórale multe sute de ani, cu o supunere copilarésca au suferitu despotismulu, adeca nestrins'a domni'a a anoru individi tirani, privind'o ca o stepanire destinata de la Ddieu, chiar si déca acésta stepanire a fostu apesatória si cumplita; in care casu ele au consideratu atare stepanire de o cercare speciale si au asteptatu mantuire de la cutare — altu parinte alu patriei, nou si mai bunu.

„Istori'a adevéresece — nu cu unu esemplu că, despotismulu domnitoriloru individuali a provenitu din caracterulu concerninteloru popora, ba óresi-cum elu a formatu flórea acestui caracteru.

„De alta parte chiar dupa esperiintiele istorice, domni'a unui poporu preste altulu, stá in contradicere cu conceptele generali si speciali de dreptu, si cu tóte sentimintele naturali; o astfeliu de domni'a, in sine se semte ca unu despotismu afurisitu si ingrozitoriu, macar déca ea s'ar indepliní intr'un modu blandu si binefacetoriu.

„Pentru stepanirea unui poporu preste altulu séu altele, nu se póte invocá altu argumntu de cătu — *singuru numai dreptulu crudu alu celui mai tare, barbarulu dreptu alu pumnului*, dreptulu martiale alu poterei, unu dreptu, déca se póte numí asiá, ce natur'a a datu tuturoru animaleloru.

„Acestu selbatecu dreptu a domnitulu lungi periode de timpu, si — dorere, elu in parte si astadi mai domnesce, — spre rusinea timpului, macar că, despre alu nostru timpu se dice, că in elu ajunge la stepanire dreptulu si libertatea popóraloru!

„O aparitiune desclinitu trista si revoltatória e, că in nou'a *Austro-Ungaria libera*, selbatec'a tirania a poporaloru si-a redicatu unu tronu indoitu, pentru de a-si asigurá stepanirea pentru toti vecii.

„Cu patosu s'a bucinatu că, monarchi'a absburgica de aci in colia are sè se fia pamentulu libertatii, unu statu de dreptu — celu mai perfeptu; totu o data in sa se prochiana prin cuvinte si se aréta prin fapte că, in acestu asi-anumitu *liberu statu de dreptu* — numai *duóue popóra* individualminte au sè fia libere si sè se bucare in deplinatate de drepturi politice.

„Cu o insolentia temeraria, vatamatória de omenime si de Dumnedieire, magiarii si nemtii austriaci au catesanti'a d'a pretinde *ca ei sunt fapture create cu privilegia*, mai finu organizate, mai sublimite, mai bune si mai gentile — de cătu celelalte popóra, si că deci ei trebuie sè aiba domni'a peste acelea.

„Ce e dreptu, deákistii si decembri-stii tindu a-si mascá politic'a despotica prin argumentulu că, ei n'ar stepaní pre celelalte popóra, fiindu că li concedu parteciparea la tóte drepturile constitutiunali, li facu parte din tóte fericiirile erei nóue,

li dau tóte libertatile de cari ei insisi se bucura. Dar acésta este unu puru fari-seismu; căci prin vorbe si fapte se dovedesce, cumca numai magiarii si nemtii sunt cari facu Austro-Ungaria, ér tóte celelalte popora n'au de cătu a servi a acestui imperiu gemenu si acestui consor-tiu domnitoriu, a servi de unélta si de materialu.

„Din acésta cauza domnesce in Austro-Ungaria lupt'a popóraloru, o lupta sacra si justa si oblegata, contra despotismulu afurisitu si urgisitu, ce popóra lucra a-lu sustiené a-lu supr'a popóraloru.

„Déca aceia, pre cari ii privece imputatiunea cea grea pentru acestu despotismu, contra carora sunt indreptate sfasiatóriele de inima plansori ce se redica spre ceriu, déca ei sunt surdi pentru vócea dreptului, a moralitatii, a libertatii si umanitatii: asculte celu putienu admonitiunile istoriei. Precum atare despotismu preste alte popora a devenitu *blastemu* pre capulu francesiloru, danieloru, angliloru si russiloru, *totu astfeliu elu va deveni unu blastemu si pentru magiarii, si pentru nemtii austriaci!*“ —

Nu alu nostru, alu celoru de la „*Albina*“ slabu condeiu, ci ilustrulu Dr. Fr. Schuselka, celu mai erudit si mai moralu publicistu de astadi in Austria, elu a scrisu acestu articlu profeticu, acésta sentintia de mórte pentru tiranii moderni ai popóraloru! Vócea lui, este vócea poporaloru, vócea millióneloru impilate, este vócea lui Ddieu, isvorulu dreptatii si alu adevérului. Noi credemu întrega acésta vóce si deplangemu orbi'a domniloru magiarii!! —

O episoda intr'o comisiune a adunării nationale din Versalia.

In 5 ianuariu n. dlu Jules Simon, ministrulu instructiunei publice a Franciei, presentá sectiuniloru unu proiectu de lege despre invetiamentulu obligatoriu. Eruditulu barbatu si deditulu a recomendá acestu proiectu cu tota vigoare retoricele sale, arétandu că dupa an'acuma, preste 600,000 de copii a scóla si cá redicarea si regerarea scólei numai prin introducerea invetiamentulu obligatoriu se póte esoperá; déca adeca dupa lege fie-care baiétu de la 6-12 ani va fi indetoratu a cercetá scóla; fiindu că numai o atare generatiune, prin luminarea min-tei, va poté dá destui cetatieni folositori statulu. — Dar maioritaea deputatiloru, sub pretestu că a deobligá pre parinti ca sè-si deé copiii la scóla, este a violá libertatea personale a cetatieniloru, — respinse proiectulu ministrulu.

Se soie in sa că ce libetate pretinde si dorece acea corupta maioritae. Defeliu nu libertatea consciintiei si a destinatiunei de sine, ci libertatea — *ignorantiei*; ca adeca poporulu sè remana totu in intunereculu traditiunale, pentru că numai asiá ilu poté utilisá spre realisarea scopuriloru sale, ca pre nesce fiintie fora pricepere. — La acésta desbateré s'a întemplatu unu incidinte interesantu si caracteristicu — pentru iesuiti. Unu prelatu mare in pantece, ca si de comunu mai toti servitorii lui Ddieu cei bine dotati, a votatu contra primirii invetiamentulu obligatoriu din caus'a că, in întregu proiectulu ministrulu nu se folosescu cuvintele: „*Ddieu si religione*.“

Evlaviosulu parinte si cu cei de o natura cu elu, imputara astfeliu ministrulu de instructiune tendintia ireligiunaria, încátu dlu J. Simon trebui sè tiena cu multa energia unu discursu despre *Ddieu si nemoriea sufletului*, — facendu o marturisire erudita de credintia, ca unu omu ce vorbesce precum intr'adeveru pricepe si semte, éra nu ca cea mai mare parte din fatiarnicii si vamesii predicatori iesuiti, cari striga de pre amvonu pledandu numai pentru conservarea nimbului loru popescu, portarea loru in fapta in sa fiindu cea mai necorecta si mai putienu corespundietória invetiaturei lui Cristu. —

Revist'a de dia.

Din *Francia*, si totdeodata din *Berlinu*, cea mai imporiante si nóua-notitia scire e despre o *apropiare* si unu feliu de stringere de mana ostentativa între cele duóue poteri ce — abiá mai ieri se sfasiau infricosiatu si dintre cari un'a sangera si astadi dintr'o mia de plage. Dilele trecute se instalá in Versalia ca nunciu-

alu Germaniei contele *Armin*, ér in dlu *Gontau-Biron*, unulu dintre cei maninti diplomati francesi, ca representante rancei. Si Imperatulu Vilhelmu, si prie de corona, si Bismark — primira cu racere pre reprezentantele Republice-i francetocmai fú primitu in Versalia contelei, — astfeliu încátu lumea politicea intrég'istica stá uimita si se întrebá: *Ce va se in acésta nedumerita ostentatiune?* Se intiá apoi că, toti din tóte partile se întrecu a cele mai minunate esplicatiuni.

Nóa lucrulu nu se vede atátenigmaticu. *Francia* nu se afla in pusea d'a redeschide resbelulu de resbunare, rmania are totu interesulu d'a conservónsolidá puseatiunea eluptata; dar Franci de parte in starea ei de astadi are si ea interesulu d'a pote contá la bunavointi'rlinului. Poimane este terminulu pentru underea diumetatei de milliarda a patr'anca a intereselor pentru restulu de 3 mie, carele inca face peste 100 de millió'a respunde — cu mare sacrificiu, dar — a lumea prevede cá respunderea cebre *trei millióne* in trei ani urmatori abiá a fi cu potintia.

Aci Bismark si Vilhelmu — ajutá si, cum se vede, au plecarea, ba hi: unu feliu de interesu a ajutá, adeca a lungi terminulu. Milliardele Franciei sipacuma au schintitu din temelie tóte refontifinanciali in Germania, ba influinti'a lu stinsu pana la noi in Austro-Ungaria! Tebucei sè se socotésca si un'a si alt'a partesprodu-rile calificate d'a-si usiurá si ssi, tmei. Destula cauza de apropiare si — buntielegere. —

Din intru, si a nume deprestatita avemu se luámu aici cunoscintia desp curiosa cërta, escata între nemtii entralprin N. Fr. Presse, „*intre feudali deraliprin „Vaterland“ si între clericali prin „Vaterland“*“ a supra cestiune de „*parolai de „juramentu“ a — Monarchulu*“

„N. Fr. Presse,“ de bui séma bndu esperiinti'a cá Monarchulu tie multu uramentulu ce l'a pusu pre dreptulu — u la actulu de incoronari, ca MSA sè se incoror aiunaliminte sè depuna pre constitutiunea de legi ale nemtiloru; „*ca „Monarchulu Egconsciinti'a prin poterea lui etid*“

„*Vaterland*,“ celu-ce selu ca a celalte organe federalistice, a pretsu la tipu seu incoronarea Imperatulu in traga cateş alu Boemiei si ocaionalminte epunered'uramentu pentru dreptulu de stu alu alelieri, elu aréta indignatu pana la eremitatei nmesce pretensiunea nemtiloru entralist, *ncusi-nata si temeraria*. Firesc pentru cá acea constitutiune a nemtiloru ee octroa a vatemala drepturi istorice.

In fine „*Volksfreund*“ organu cardinalulu *Rauscher*, dechiaracá, bisericu va admite nici unu juramentu alu Domitorulu pana nu va luá mai antaiua censuraur'a legiloru de intaritu prin jramentu, s— *ni o data nu va admite legi rin cari seabma biserie'a si clerulu!* Firesc face alunu la drepturile fundamentali ceimicescu inordatulu. —

Ce se dicemu noi la seastea, noi maii, cei-cé nu cutesámu sè supuemu la censa nici vorbele si faptele unui suprim-comite, a inca nici ale unui juraore séu emisariu de rei?!

Acei domni si scrieri inalti si bizati — nu mai dau nimic'a pre parol'a, nici iar pre subscrierea cu man'a sa a MSAle peratulu si Regelui, ci ei pretidu — fie-cs pentru ale sale interese si lgi — *jurantulu bisericescu alu aceluia!*

Ce sè invetiámu din acestea noi manfi cei de loialitate nepetata si de supure si respectu fora margini cara Domnitulu, si cari cu tóte — suntemu ei mai desorderati si impilati in Monarchia? — Óre crecti'a si alipirea si profundulu nostru respect catra Tronu si Domnitoriu, séu — *curagiu* si cutesauti'a órba a contrariloru nostri namsi unguri — sunt mai multu respectate si renerate in Austro-Ungaria?!

Am avutu si noi multe seriose urole a Domnitorulu, chiar si subscrieri solene propri'a sa mana; le mai avemu si acur, căci noi n'am deslegatu pre MSA de — acelar — ce ni folosescu ele! candu aceia cart' MSA a datu frenel Monarchiei — le iéu intuemica sisi batu jocu de ele!

Bine, bine! Va veni timpul candu evenimentele si istoria 'si vor bate joc de juramentulu bisericei, de carele domnii de astadi, vamesii si fariseii, in tocmai facu abusu, precum desconsidera parol'a de onore si subscrierea Imperatului!

„Juramentulu lega consciint'a prin potera sa etica,“ — da; insa nici mai multu, nici mai putientu, de catu parol'a unui omu de omenia; si un'a si alt'a adeca, deca sunt libere si pentru scopuri morale. Aci este potera etica, fora de acopri ambele sunt numai niscari formule gole, bune d'a amagi pre copii. „Hocus — pocus!“ —

Pertractarile de impacatiune cu partit'a nationale opozitionale din Croatia se continua in Buda-Pesta si — nici pesimistii nu se mai indoiescu despre succesu. In conformitate cu rezultatulu dej'a medilocitu, diet'a Croatiei de seuru este se se intrunescu luni-a viitoria. Din cate am intalesu noi despre conditiunile puse de un'a si de alt'a parte la aceste pactari, apoi nai sioda ni se impare marea si caldurós'a inrigire a ministrilor unguri de — uneltele lor, astadi in posturi grase aflatórie, adeca sciti, de cei-ce pururia s'au facutu tradatorii tieriei si natiunii lor, pentru interesele lor particulare. Seracii de ei, acestia intre tote impregiurari trebuo sustienuti, caci altmintrelea — cum blastematii ar mai poté se prosperedie in monarchia austro ungerésa! —

In fine mai avemu se amintim la acestu locu cu putiene ovinte si despre conflictulu sebiloru, séu adeca a congressulu serbescu de Crlevetiu cu ministeriulu ung. Este sciutu c' guvernulu tote cate congressulu serbescu atatoritu dupa propriulu seu capu, ne-ascultódu de sióptele de susu, tote le-a imputatu administratoriului patriarchale, episcopului de Eda Arseniu Stoicovicu; fiindu ca acest'a, ilocu d'a se opune, a provocó clice si desbiri, buna óra casi repositulu patriarchu Masiviciu, elu s'a cum acomodatulu intru tote pareioru si doritiiloru partitei nationale in maritate.

Deci guvernulu ungurescu, inca de timpulu lui Andrássy se pusese in referentie rte 'ncordate cu numitulu administratoriu si — ca de isbanda, refusase a supune la sanctiunea monarchiului cele mai multe dintre legizaniche votate de congressu; ér mai la urma merse pana a impedecá cu violentia alegerea de patriarchu ce congressulu decretase a o esecuta.

In timpul mai nou dlu c. Lónyay s'a aretatu plecatu a face ca se se complane si acestu conflictu séu acésta diferentia; dar — asiá se vede cá, ori in tipu de satisfactiune pentru ministeriulu de culte ce érá ingagiatu in cértá, ori in tipu de sacrificiu din partea opozitionei nationale, s'a cerutu demisiunea administratoriului patriarchiale. Astadi faimele ce se respandescu si din Buda, si de diosu din Neoplanta — ni spunu cá de o parte esc. sa administratoriu lu ar fi plecatu a-si luá demisiunea, de alta parte tote conclusele congressulu ar fi ajunsu aprópe d'a fi santiunato si — pre lun'a lui martisoru dej'a ar avé a se intruni, pre bas'a santiunatei nóue legi electorale — congressulu pentru alegerea de patriarchu. Serbii totusi, cum se crode, nu se vor lapedá de Stoicovicu, si-si vor concentrá in persón'a aceliu cu atátu mai vertosu voturile, caci intre ceialalti demantari bisericesci mari ai lor, nu se afla nici unulu de meritele si capacitatea lui.

Pre noi a aceste lucrari si reesirea lor cu succesu pré multu ne interesédia; caci dupa legile de pan' acuma tote conclusele congressulu serbescu, si asiá si cele ce privescu actele de impacatiune cu noi, pentru ca se se póta pune in lucrare, au trebuintia de santiunea MSale. Acést'a pan' acuma a lipaitu, si de aci este cá — impacatiunea nici intr'unu puntu nu se consume cum s'ar oadá; chiar si comisiunile delegatiunali intimpina greutáti. —

In sedintia de ieri a Camerei legislative unguresci, la postulu bugetului ministeriului de instructiune, unde pentru *fó'a pedagogica* n 7 limbe se preliminará 30,000 fi dlu Sig. Popu, provocatu prin o propunere a esaltatulu *Tancsics*, ca acea fóia se se publice numai in limba magiara, fiindu cá este detorint'a fie-carui invetiatoriu a cunósce acésta limba domnitoria a tieriei, — s'a sculatu intru aperarea limbelor si nationalitatiloru nemagiare, observandu cá, limba magiara ca diplomatica a statului, 'si are sfor'a dominiului seu in susu, in diosu insa limbale poporatiuniloru patriei 'si-au dreptulu lor, care nu este iertatu se se vateme, fiindu vatemarea lui o nedreptate pentru tote nationalitatele tieriei.

Ocasionalmente dlu S. Popu luá la critica limb'a si necorespondentia cuprinsu alu testului romanu din cestiuat'a fóia, mai vertosu apostrofandu cá, partea principale a ei o facu traduceri rele, despre lucruri si interese ale partiloru unguresci, ce ai nostri invetiatori nici nu le pricepu.

Dlu secr. de statu G. Joanovicu se crediú obligatu a combate aspr'a judecata a dlui Popu, si densulu cu multa incredere afirmá cá limb'a testului romanu este deplinu buna si ineliegitibile, si ca de dovéda citá inmultirea cetitoriloru acelei foi la romani, alu carora numeru dej'a s'a urcatu la 1300. —

Aci nu potemu a nu observá cá — acea fóia se imparte in daru; apoi — pentru de a o luá in daru, pre catu o cunóschemu noi, intr'adeveru este destulu de buna! Avemu unu considerabilu nru de carturari nationali cari, pana si „Patria“ o tienu destulu de buna din acestu puntu de vedere! —

Dlu Al. Romanu observá si elu din parte-si, cá — este o plansóre generale, cumca limb'a romana a foiei pedagogice nu este buna, nu se pricepe. Asemene plansóre se redica si in privint'a cartiloru scolastece ce esu de la guvernulu. Si — nu e de mirare, candu ministeriulu folosescu de traducetori juni abia esiti din scóle, cari n'au cunosciintie nici limbistice, nici pedagogice, apoi de o censura séu revisiune prin barbati de specialitate, nu se ingriješce guvernulu. Dsa tiene deci cá: este pe catu de banii ce se dau pentru acea fóia!

Acésta critica din partea deputatorilor romani, inea pan' acuma la tota ocaziunea s'a facutu, insa — *pururia fora nici unu succesu!* Ce li pasa dloru unguri de schimonosirea limbale nóstre si de incurcarea conceptelor la romani?! Postulu se votá.

Ni-am tienu de detorint'a a luá despre acestu incidinte la acestu locu cunosciintia, pentru cá dlu reportoriu alu nostru de la dieta a trecut prestu elu in reportulu seu, ér pasirea dloru deputati S. Popu si A. Romanu merita a fi recunoscuta naintea publiculu nostru.

Diet'a Ungariei.

Sedint'a casei reprezentantiloru din 10 ian.

Se deschide la 10 óre. Dupa formaliele indatinate, ablegatulu serbu G. Stratimirovits adresédia ministrulu de interne o interpelatiune, daca va dá acest'a mana libera municipiiloru din confinale militare provincialisate in atacerea stabilirii limbale oficiale, precum ordina insasi legea municipale? In urm'a neregularitatiloru si certeloru intemplatulu in orasiulu Panciova cu ocaziunea constituirii magistratulu, provóca pe ministrulu ca esecutarea nóuei organizatiuni in confiniu se nu se concreda personelor militare precum s'a intemplatulu in Panciova, ci functionariloru civili ce au semtiu si priocpere pentru constitutiunismu.

Ministrulu presedinte contele Lónyay propune alegerea unui comisiuni de 15 membri pentru a cumperá unu nou edificiu pre séma parlamentulu. Regimulu a esecutatu dej'a in acésta privintia prelucrarile necesari si recomanda cumperarea casei lui Nákó de langa puntea de catene, fiindu cá zidirea unui nou edificiu ar costá celu putientu 5 milióne si ar recere unu timpu mai lungu, érá edificiuulu presinte nu coresponde scopulu. Cas'a amintita ar costá, socotindu reparaturele necesarie, stramutarile si pretiulu de cumperare, 1,800,000, mai multu 2 milióne, si la tómn'a. c. s'ar poté dej'a folosi de repreesutanti'a tieriei. — Proiectulu se va tipári si dupa deliberarea bugetulu de culte se va desbata. —

Trecendu la ordinea dilei, se continua desbateru speciale a sup'r'a bugetulu ministeriulu pentru culte si invetiamentulu publicu.

Pentru administratiunea centrala sunt preliminarati 257,984 de fl. — Jul. Schwartz afla acésta suma pré mare. Dnii oficianti se-si deo ceva mai multa truda, atunci nu vor fi atát-a de lipsa. — Ministrulu de culte Pauler afirma cá subalternii sei sunt destulu de serguitori. — E. Horn crede cá amplotiati luca in ministeriu, dar densii sunt siliti a administrá stipendia si alte fonduri cari nu apartienu cerculu de activitate a ministeriului pentru culte. — Titulu I. se votédia.

Pre séma inspectoriiloru superiori de scóle se votédia 28,200 de fl. — Pentru inspectori de scóle poporali sunt preliminarati 232,740 de fl. — L. Gonda si Jos. Madarász afla inspectori de scóle de prisosu. — Dupa ce mai vorbesce L. Szelestey (deachistu) contra influentiei preotiloru catolici in caus'a scóleloru si pro-

vóca pe ministrulu a pasi mai energiosu contra acestor'a, — sum'a preliminarata se votédia.

Pre séma comisiuniloru esaminatórie se votédia 8500 de fl. — Sub titulu 3 „institute pentru cultura,“ pentru universitate sunt preliminarati 406,699 de fl. pre candu anulu trecutulu s'au votatu numai 352,059 de fl. Acésta inultire — motivata prin urcarea salariiloru profesoriloru — maioritaea comisiunei financiarie o recomanda, minoritaea o combat. — Jul. Schwarz propune urcarea salariiloru asistentiloru de la universitate de la 420 la 800 de fl. — Dupa o scurta desbateru acestu puntu, precum si tote posturile preliminarate sub acestu titlu, se primesce fora nici o detragere, si cu atát'a se aredi-a sedintia.

Sedint'a casei represent. din 11 ian.

Dupa formalitatile indatinate, se continua desbateru speciale a sup'r'a bugetulu pentru culte, votandu-se pre séma scóleloru reale — magiare preste 100,000 de fl.

O desbateru mai lungu s'a escatu la posturile referitórie la cartile de scóle. G. Várady dice cá in cutari scóle s'au aplicatu carte de tíera pe cari Ungaria figurédia ca — o provincia russésca. Asemene tendintie se afla si in cartile scolastice, respandite de clerulu catolicu. Provóca deci pe ministrulu Pauler a ordiná in acésta privintia o investigatiune cátu mai rigurósa. — Ministrulu promite a face tote cei „in potintia.“ —

La titulu „instructiunea poporala,“ preliminaratu cu 730,000 de fl. D. Irányi interpela pe ministrulu in caus'a scóleloru de repetitiune. De acéstea s'au infintiatu numai in orasiulu Pesta, regimulu n'a facutu nimic prin provincia in acésta privintia. — E. Horn 'si osprime parerea de reu cá economi'a nationala nu se propune nici la universitate, nici la academi si la politechnica in dimensiunea receruta de spiritulu timpului. Densulu doresce, ca acésta sciintia se se propuna si in scólele reali si gimnasiali, ba chiar si in cele elementari, firesce intr'o mesura mai mica. — Ministrulu Pauler promite lui Horn a-i luá in consideratiune dorint'a si va lucrá conformu acésteia. — Dupa ce mai vorbesce Bobory si Szilády in acésta cauza, sedintia se aredi-a la 3 óre. —

In sedintia din 12 ian. sa se auatu desbateru speciala a sup'r'a bugetulu ministeriulu pentru culte si instructiunea publicu. — Din tota decursulu desbateru se li nu avemu de a reproduce nici unu momentu de vr'o important'a. — Sedintia viitoria se va tiené poimane, candu se va desbata mai departe bugetulu din cestiuene.

Madrjesci, cottulu Aradu, 28 dec. 1871.

Multu stimatle dle Redactore! Sciindu cátu de multu Ve interesati de tote cele ce se petrecu in viét'a publica-nationala pretotindenia intre romani, grabescu a Vi descrie cele ce decursera ieri in 27 dec. st. v. aici la noi, si a nume in Buteni, unde, precum se scie din fóia DVóstre nrulu 104, pre dí'a de ieri fuseram provocati se ne coadunámu in meritulu infintiarei si punerei in viétia a unei scóle tractuale, cu caracteru de scóla confes. gr. ort. Adunandu-ne intr'unu numeru insemnatu, dupa mai multe desbateri am aflatu de bine, a alege una comisiune de 25 de membri, ca acést'a se caute celu mai siguru modu si cea mai sigura cale spre ajungerea scopulu pré frumosu si folositoriu; si cu atát'a sedintia de ieri s'a incheiatu in obiectulu acest'a. — Dar mai aflandu-se unu altu obiectu de importantia, s'a pertractatu si acéla, precum urmédia. Intielegintia nóstra din intregulu comitatu, cu ocaziunea alegerii membriloru comitatensii, sciindu cá cerculu nostru electoralu alu Buteniloru este vacante, a aflatu de bine a ni recomandá de candidatulu pre biné-meritatulu pré demnú de tota stim'a d. Bonciu; deci cu ocaziunea adunerei nóstre in meritulu scólei, avendu si densulu bunatate de a se presentá in midiloculu nostru in persóna, a fostu intimpinatu cu simpatice — „se traiésca!“ — dupa aceea dlu Onica, printr'o cuventare potrivita avá placerea de a ni-lu recomandá; luá apoi dlu Bonciu cuventulu si facendu-si in faci'a tuturoru programulu se, atine cá Dsa din respoteri doresce a lucrá in partea opozitionala; se va trudi pentru naintarea biserice si a scólei nationale, si totdeun'a va luptá pentru natiunea romana, umeru la umeru cu credintiosii fii ai natiunei; caci Dsa e romanu adeveratu si cu semtiuri nationale. Dupa finirea programulu seu nationalu si opo-

sitionalu, toti cu totii pana la unulu ii uraramu unu viu si cordialu: „se traiésca!“ Sè traiésca candidatulu nostru dlu Bonciu!“ Ddieu cu noi si cu sant'a nóstra cauza, si se-ni ajute a reesi la timpul seu!*)

Vincentiu Biberea,
docinte.

Ordinea

pentru conferirea stipendialoru din „Fundatiunea lui Gozsdu.“

Dupa-ce lasamentulu fericitulu Emanuilu Gozsdu, prin decisulu judecatoriei Pestane din 16 dec. a. c. nrulu 50,390, s'a transpusu in proprietatea „Fundatiunei lui Gozsdu“, dispuse prin testamentulu din 4 nov. 1869, asiá representanti'a acestei fundatiuni considerandu despre o parte asteptarea publica de a vedé stipendiale fundatiunali puse cátu mai curendu in lucrare, érá despre alta parte avendu in vedere greutáti impreunate cu deobligamentulu depurarei passiveloru lasamentulu cu cari fundatiunea a remasu insarcinata, a decisu a deschide succesiva conferire a stipendialoru fundatiunali sub urmatóriele modalitati:

I. Preliminandu-se venitele cur. ale averei fundatiunale, si detragendu-se din acéstea erogatiunile anuali, anume: amortisatiunile detorioru passive si interesele anuali, legatele testamentari, sumele stabilie prin impaciuiri, contributiunile si competintiele erariali si orasiene, apesele pentru conservarea realitatiloru si administratiunea fondulu, restulu activu alu preliminarulu anuale se va impartí in trei parti, dintre cari 2/3 parti vinu a se capitalisá in sensulu testamentulu punct. 7 lit. e), érá un'a tertialitate se va distribui pentru stipendia in sensulu testamentulu punct. 7 lit. f).

II. Pentru stipendiale conferinde se va publicá concursu, — de regula la inceputulu lunei lui augustu cu terminulu pana la 15 septembrie, asiá, ca se se póta resolví pana la 1. octombro a fie-caruia anu. — Numai la casu de vacantia estraordinaria se va escrie concursu speciale si afóra de timpulu prescriu.

III. Stipendiale escrise se vor conferí in sensulu testamentulu fundatiunale — p. 7 lit. f) la acei teneri romani de religiunea ortodossa orientale din Ungaria si Transilvania, cari — studiandu la vre-unu gimnasiu, scola reale, séu la vre-o facultate mai inalta, din patria séu din esterne, — eselésa prin capacitate intelectuala, eminente si prin o portare esemplaria, si a caroru parinti nu sunt in stare de a acoperi apesele pentru crescerea si invetiamentulu lor. Prin urmarea fie-care concurinte are de a documentá petitiunea sa concursuale nu numai cu testimoniale scolastice despre progresulu si portarea sa, dara si cu cartea de botezu, si cu atestatulu despre aceea, cá parintii sei nu sunt in stare d'a acoperi apesele pentru crescerea si invetiamentulu lui.

IV. Stipendiale fundatiunali se vor impartí in 5 categorie, anume:

1. Categoria cu cáte	100 fl. v. a.
2. „ „ „	200 fl. „ „
3. „ „ „	300 fl. „ „
4. „ „ „	400 fl. „ „
5. „ „ „	500 fl. „ „

asia: ca — in cátu permite preliminarulu anuale — in fie-care categoria mai mica se fia celu putientu cu unu stipendiu mai multu, ca in cea prossima superiora. —

V. Cu respectu la acéste 5 categorii de stipendia, se va observá mai departe si acéa cunosura, ca la unu studinte de gimnasinu inferioru séu scola reale inferiora mai multu de 100 fl. — de gimnasiulu séu scola reale superiora mai multu de 300 fl. — de o facultate mai inalta din provincia mai multu de 300 fl. nu se va conferí, — érá la stipendiale de 400 fl. si 500 fl. vor poté aspirá numai ascultatorii de la universitatea séu politechnicu din Buda-Pesta, séu cei de la vre-o facultate científica de asemene categoria din strainatate; — pre candu unu studinte calificatu pentru unu stipendiu de categori'a mai inalta va poté concurge si la stipendiale de o categoria mai mica. —

De la regul'a acést'a intre marginile dispoziuniloru testamentare se va poté face exceptiune numai in favorea stipendistiloru din famili'a lui Demetriu Poinariu, si a orfaniloru

*) Suntemu multu mai suprisi de bucuri a ca se scim dice alt'a, de cátu: Ddieu se ajute! Nu ne indoimu cá dlu Bonciu, onorabilu cum pururia l'am cunoscutu, deca in faci'a intielegintiei cerculu s'a dechiaratu „nationalu“ si „opozitionalu,“ cu scumpatate va si implini acésta parola. — Red.

seraci, remasi dupa barbati binemeritati pentru patria, natiune si biserică.

VI. Dintre concurentii vor ave preferinta:

1. Concurintii din familia lui Demetriu Poinariu in sensul testamentului punct. 7, lit. o.
2. Cei de o facultate sau clasa mai inalta, inaintea celor de clase inferioare.
3. Dintre cei de asemenea facultate si clasa, cei cu calculi mai buni si portare mai laudavara.
4. Dintre cei mai inaintati, cei mai lipsiti de medii.

VII. Rezolvirea stipendialor se va aduce la cunoscinta publica, si stipendiati, pana candu vor pastra calificarile recerute de testamentul fundatiunale, nu numai vor tene stipendiale cascade pana la absolvirea studiilor, dar inaintandu intr'o categoria de studia mai inalte, pe langa asemenea calificarile cu concurentii preveduti sub punctele 2, 3 si 4 ai paragrafului precedent, se vor promovă si in categoria corespundentia de stipendia mai mari.

VIII. Stipendiului — care absolvandu studiale — va voi se depuna rigoroase pentru doctoratu sau diploma, i se mai asigura stipendiul inca pentru unu anu, in casu acestia i se va solvi in rate decursive de cate ori va areta ca a depus vre unu esamenu riguros cu succes, si depunendu-le tote cu promotiune i se va conferi si taca pentru diploma.

IX. Stipendiale se vor impartii de regula in rate anticipate cuartali, indata dupa prezentarea cuitantiei vidimate de catre directiunea institutului unde studiada stipendiului; si se vor tramite prin asignatiune (avisu) postale, ori de a dreptulu stipendiului, ori midlocitu prin omeni de incredere ai reprezentantiei fundatiunale. Stipendiilor de la institutale din strainatate se vor tramite stipendiale in asignatiuni prin banca de escomptu din Pesta, sunatorie in moneta respectiva. — Stipendiati din Buda-Pesta vor pote scote stipendiale lor si in rate lunare d'a dreptulu de la casariulu.

X. Stipendiulu va perde stipendiulu seu indata va perde vre un'a din calificarile recerute de testamentu p. 7 lit. f. prin urmare: leca va parasii caracterulu natiunale bisericescu;

1. deca va parasii studiale;
2. deca va deveni la avere sau va cascade vre unu stipendiulu asemenea din alta fundatiune.
3. deca va absolvă studiale, respective rigoroase;
4. deca nu va pune la timpulu seu esamenene sau va cade la depunerea acelor'a;
5. deca va comite vre-o fapta imorale. Prin urmare fie-care stipendiatu e detoriu de a areta la reprezentantia fundatiunale progresulu reportatu cu finea anului scolasticu celu multu pana la 15 sept. a fie-caruia anu, pentru ca numai asia i se va pote rezervă dreptulu stipendiului si pe anulu viitoriu.

XI. Stipendistulu, care din caus'a vre unui morbu greu, sau din intrevinerea altui impedimentu atora de vin'a lui, nu a potutu depune la timpulu seu esamenene prescrie, sau depunendu-le au cadiutu din ore-care studiu, va ave cu atestatu credibile despre impedimentu a se justifică in terminu de 30 de zile la reprezentantia fundatiunale, care va decide a supr'a justificarei, si in casu de admitere va concede unu terminu amesuratu pentru depunerea posterioara a esamenului. — Ne-tienendu acestu terminu sau cadiendu si a dou'a ora la esamenu, stipendistulu va perde definitiv stipendiulu seu.

Reclamarile si recursurile in contra decisiunilor reprezentantiei fundatiunale sunt admisible catre congresulu natiunale bisericescu impoternicitu prin testamentulu fundatiunale cu supra-inspectiunea fondului, sunt inasa a se presentă in terminu de 30 de zile la reprezentantia fundatiunale spre instruirea actului.

XII. Aceste statute dupa publicarea lor vor servi de cinoara atatu pentru stipendiatu, catu si pentru reprezentantia fundatiunale; era adausele sau modificările la acelea vor ave valore numai in catu s'au publicatu inainte de scrierea concursurilor.

Datu in siedinti'a reprezentantiei a „Fundatiunei lui Gosdu,” tiena in Pesta, in 24 dec. 1871.

Georgiu Mocioni m. p. presiedinte subst.
J. cav. de Puscariu m. p. notariu.

Piatia de bani, efepte, grane si alti articli de produse naturali.

Adeseori peste anu, pururia inasa la incepierea sau la inceputulu anului, ni-am tiena de detoriinta, a face publiculu nostru o aretare generale si speciale, petrecuta de critica si splicatiunileneoae rie, supr'a bursei si a piatiei nostre de grane si alte marfuri ce de comunu credem ca interesada pe poporulu nostru. Acesta scumpa detoriinta venim a ni o face si asta data.

Am intratu in anulu nou 1872 sub auspicia nefavorabili, cu scaderea preturilor mai tuturor produselor nostre. precum si a aurulu si argintulu. Numai unele hartii industriale, si desclinitu actiunile celor mai multe banci si drumuri de feru, ma si imprumutele de statu se bucura de urcari rapedi in pretiu.

Caus'a scaderei preturilor de grane si de mai totu felulu de produse naturali ale nostre este: scaderea agiului, adeca a diferentiei intre banii de aur si argintu, si intro cei de hartia, — er caus'a scaderei agiului este: agramadirea aurulu si argintulu in Germania prin respunderea miliardelor de contributiune de resbelu din partea Franciei. Sumele cele mari in aur si argintu, incurse in Germania, si cauta pretotindeni, si asia si la noi elocarea cu dobanda, sau prin darea de imprumuturi, sau prin speculatiuni a nume in efeptu de bursa; in ori ca casu ele apesa a supr'a cursulu metalelor nostre si li scade valorea. Handel- und Gewerbe-Journal de Viena serie in nrulu seu 2 „Namhafte Käufe des Auslandes, das unsere Werthe trotz des hohen Cursstandes preiswürdig findet, haben die neuerliche Cursavance bewirkt.“

Scadiendu cursurile sau valorea banilor de aur si argintu din strainatate, firesce strainatate nu pote da pretiuri disproporionate pentru granele si produsele nostre naturali in generalu. Candu buna ora pies'a de 20 de franci, adusa in piatia nostra, ac si ie cu 9 fl. 90 cr. atunci comerciantele strainu usioru pote se despre metiulu nostru de grau 7 fl 30 cr.; candu inasa acelasi banu de aur la noi ajunge numai 9 fl. 10 cr. ca astadi, atunci comerciantelui strainu i este scumpu grauulu si cu 6 fl.

Aceste splicatiuni premitiendu, se vedem acum starea preturilor de astadi in piatia de Viena si Pesta:

Granele de septemani nu se cauta si — totu mereu au in pretiu, in tocmai precum scade totu mereu aurulu si argintulu. Scadiendu astfelu aceste pretiuri, nici morile nostre nu cutesara a lucră cu poteriile lor intregu, fiindu ca — cumperandu ele buna ora astadi mi de meti de grau cu cate 7 fl. 10 cr. si macinandu si esportandu acesta marfa in timpu de 2-3 septemani, er intr'aceea scadiendu agiulu si pretiulu grauulu, cu 10-20 de cr. industri'a morilor nostre s'ar lipsi de totu cascigulu, ma ar deveni in periclu d'a suferi si perdi in semnate.

De aci deci a urmatu stagnatiunea, adeca o stare de indointia si netienere a speculatiunei, si prin urmare necautarea nici aci a marfei, scaderea din acesta cauza a preturilor.

Noi romanii, pre catu avemu dora perdi in partile, unde avendu o recolta mai bunisiora, dispunemu inca de grane nevendute; pre atatu trebus se ne bucuramu ca scumpetea nu ni omora de totu poporatiunile comitatelor ce nu produsera mai nimicu si trebus se-si cumpere pana de tote dilele.

De 14 zile pretiulu grauulu a scadiutu si in Viena si in Pesta cu cate 20-35 cr. dupa pretiulu de o magia vamale; secar'a si porumbulu cu cate 10-25 cr., ovesulu cu cate 10 cr. Astfelu astadi pretiurile sunt:

Grâuulu celu mai frumosu de cate 87 lb., metiulu luat de cate o magia vamale, cu 7 fl. 50 cr.; — grauulu de cate 85 lb., cu 7 fl. 30 cr.; celu de 83 pan' la 84 lb. cu cate 7 fl.; in fine celu mai slabu, de cate 81 lb., cu 6 fl. 65 cr.

Secar'a, cea mai buna, cu 3 fl. 70 cr. cea mai slabutia cu 3 fl.

Ordiulu, cu 2 fl. 80-85 cr.

Ovesulu, cu 1 fl. 80-88 cr.

Porumbulu, cu 4 fl. 15 cr.

Rapiti'a, cu 7 fl. 50 cr.—8 fl. metiulu; er oleulu rafinatu, cu 28 fl. 50 cr. magi'a.

Aceste pretiuri s'au notatu ieri in Pesta; in Viena ele numai cu cati-va putieni cruceri sunt mai nalte.

Mai notamu aici totu din piatia Pesti, urmatorii articli de marfa:

Spirituulu, putienu cautatu si forte multu oferitu, s'a notatu gradulu cu cate 61 1/2 cr. —

Lan'a, carea se cauta forte bine, de unde la tergulu trecutu se si vendura peste 10,000 de magi, cea mai fina domnesca se platesce cu 180-200 fl.; cea fina de medlocu, cu cate 140-160 si 170 fl. lan'a nostra de rondu, de la 100 pan' la 120 si 130 fl. de magia.

Perulu de calu, celu lungu si grigitu, cu cate 130-135 fl.; celu de diumetate lungu cu 75-80 fl. celu ordinariu si deschisu cu cate 70 fl. de magia.

Fuorulu, celu mai bunu de Bosing cu cate 23-25 fl.; celu mai eftinu cu 16 fl. 50 cr. de magia.

Trentiele, forte cautate si s'au platitu cele de linu cu cate 13-14 fl.; cele proste si mestecate, cu cate 8 si 9 fl.

Aceste marfuri si in Viena le aflamu notate mai totu cu aceste pretiuri. Dar mai adaugemu listei nostre urmatorii articli:

Peile crude — au fostu asia-dicendu mai fora protiu.

Untur'a de porcu si preste totu porcii ce-va putienu au scadiutu in pretiu; caus'a a fostu, caci de o data s'a inbulditu negotiu preste mesura multu. Unsorea topita, frumosa, s'a vendutu cu 35 fl. de magia.

Soulu, celu crudu cu 22 fl.; celu topitu cu 30 fl. magi'a.

Mierea, cea ungruesca cruda cu 21 pana la 22 1/2 fl.; cea destilata cu 25 pana la 26 fl.

Intarelele, bine cautate; marfa de I. calitate, de grau cu 21 1/2-22 fl.; cea mai ordinaria cu 18-19 fl.; intarelele de cartofi cu 13-14 fl. magi'a.

Untur'a de cenusia, slabu cautata, si a nostra cea alba platita numai cate cu 18-19 fl.; cea veneta cu 16-17 fl. de magia.

Gogosiele, asemenea forte putienu cautate, cu cate 13-14 fl. magi'a.

Bine s'a cautatu sementi'a de trifoiu si lucerna; trifoiulu de Stiria s'a platitu cu 35-38 fl.; lucerna cu 45-48 fl. de magia.

Asemenea bine s'a cautatu zaharulu, platinandu-se celu crudu cu cate 22 fl.; er rafinadele cu 31-32 fl. de magia.

In fine hemeiulu s'a platitu calitatile cele fine cu cate 235-245 fl.; celu ordinariu cu cate 200-230 fl. de magia. —

De la bursa va ajunge a nota urmatorii cursuri, pentru de a face invederata tendinti'a esaltata de astadi.

Imprumutulu de statu, sau rent'a, cea in hartia — 64 fl. cea in argintu — 74 fl. actiunile bancii de creditu 344 fl.; sortiurile acestei banci 191 fl.; sortiurile de statu de la 1860: 105 fl.; de la 1864: 145 fl.; — actiunile Anglo-bancii 344 fl.; actiunile Bancii-natiunale: 842 fl.; actiunile bancii de escontra 1005 fl.; — agiulu argintulu 13 1/2; galbenii 5 fl. 40 cr.; 20 de francoi 9 fl. 10; rubla de hartia: 1 fl. 60 cr.; biletele prusse de cassa; de unu taleru 1 fl. 72 cr.; cursulu de Parisu: 100 de francoi = 44 fl. 45 cr.

Burs'a de Pesta — este numai o coditia a celei din Viena si nu are pentru acesteasi valori alte cursuri. —

Preste totu luandu, apoi bursele nostre de candu sunt n'au fostu in flore ca acum; numai hartiele morilor din Pesta, cu putiena exceptiune sunt totu in perdere. Mai cautate sunt actiunile bancelor de creditu si ale drumurilor de feru. —

RESPUNSURI.

Dlui A. in Ber. si E. in Tem: Dlu Babesiu, din lun'a lui sept. n'a fostu si nici n'a trecutu prin Temisiora. In dec. de duoue ori sta se pleca, dar guraria starea sanataii l'a impedeatu. Afirarile si faimele despre cari ni scrieti, sunt amagiri, deca nu scorniri tendenti se.

Dlui C. si P. in A: Scirea ne-a surprinsu forte; intrebandu la loculu competinte, nici acela n'a sciutu se ni dee splicatiune. Se ved e ca lucra unu spiritulu reu in ascunsu. —

Dlui B. in S. M.: Si pana ce va urma respunsulu privatu, nu permiteti locu amagiriloru.

Concursu.

Reprezentantia „Fundatiunei lui Gosdu,” preliminaru pe anulu scolasticu 1871/2 o suma de 1100 fl. v. a. pentru stipendiu de 100-400 fl. — spre conferirea acestor'a, incependu de la se-

mestrulu alu II. scol. alu anului c. — pro voica pre toti acei tineri studiosi, apartenetori Metropoliiei romane ortodoss din Ungaria si Ardelu, — cari avend calitatile prescrie in testamentulu fundatiunale, potu aspira la aceste stipendiale, se-si tramita petitiunile instruite c testimoniale scolastice, cu cartea de botezu si cu atestatu de paupertate, ce l multu pana la 25 februaru 1872 c. l de a dreptulu la cancelaria „Fundatiunii lui Gosdu” in Pesta, (Rathhausplatz nr. 8). —

Datu din siedinti'a Representantiei „Fundatiunei lui Gosdu,” tiena in Pesta, in 12/24 dec. 1871.

Georgiu Mocioni, m. p. presiedinte.

J. cav. de Puscariu, m. p. notariu.

Concursu.

Pentru ocuparea posturilor de invetiatu suplinti din comunele Muraniu si Benceculu-romanu, precum si pentru posturile de invetiatu din comunele Bodrogulu-vechiu si Vinga, se escrie concursu pana in 15 ianuaru si v. 1872.

Emolumintele: Salariulu anualu la postulu invetiatorescu din comun'a Muraniu in bani 120 fl. v. a. 2 jugere de aratura, 2 jugere de fenetia, 60 meti de grau, 80 lb. sare, 100 lb. clisa, 25 lb. luminari, 9 orgii de lemne, din care se incaldiesce si scola, cuartiru liberu cu doua odai si 1/4 de jugeru gradina. Din tote acestea invetiatuului suplinte i-se compete doua tertialitati.

La postulu invetiatorescu din comun'a Benceculu-romanu salariulu in bani 84 fl., jugere de fenetia, 48 meti grau, 80 lb. sare, 100 lb. clisa, 15 lb. luminari, 8 orgii de lemne si patru de paie, cuartiru liberu si 1/2 jugere de gradina. Din tote acestea invetiatuului suplinte capeta doua tertialitati.

La postulu invetiatorescu din comun'a Bodrogulu-vechiu, emolumintele sunt: salariulu anualu in bani 50 fl., 4 jugere de aratura, jugeru de fenetia, 12 meti grau, 8 meti cucurudiu, 10 lb. de luminari, 4 orgii de lemne, cuartiru liberu si 1/4 jugeru de gradina.

Emolumintele pentru postulu invetiatorescu din comun'a Vinga sunt: in bani 70 fl. si 12 meti de grau.

Doritorii de a fi alesi intr'unulu din aceste posturi invetiatoresci sunt avisati, pre langa alte recerintie prescrie de „Statutulu organicu,” a produce testimoniu de calificatiune.

Recursurile astfelu instruite sunt a se tramite subscriului pana in diu'a susu atinsa.

Temisiora, in 23 decembre 1871.

In contielegere cu comitetele parochiali Nicolau Cosariu, inspect. cerc. de scole.

Invitare de prenumeratiune

la „ALBINA,” foia politica natiunale pentru tote interele romane.

Cu inceputulu anulu nou 1872 „Albina” intra in alu VII-lea periodu alu vietii sale, continuandu a lupta si ma departe pentru sustinerea intereselor nostre.

Deschidemu deci abonamentu nouu in conditiunile de pana acuma, adeca:

A) Pentru partile austro-ungare: Cu 8 fl. val. austr. pre anulu intregu 4 fl. val. austr. pre 1/4 de anu, 2 fl. val. austr. pre 1/2 de anu.

B) Pentru Romania si strainatate: Cu 24 de lei noi sau franci pre anu 12 lei noi sau franci pre 1/2 de anu.

Abonamentele se facu sau la postulu sau la cunoscutii colectanti si corespundinti ai nostri, sau de a dreptulu prin epistole francate si prin asemnate postale.

Rogamu a nu uită nici de foia umoristica „Priculiclu.” Red.